СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го КВІТНЯ 1949. — No. 79. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 6, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen { 4-0807 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

КОНГРЕС МУСИТЬ ПРАЦЮВАТИ ПІД ЗАГРОЗОЮ НАДЗВИЧАЙНОЇ СЕСІЇ

Вашингтон, 4. квітня. — Провідник сенатської більшости, Скат В. Лукас, підчас повного засідання сенату заявив, що конгрес мусить „в один або другий бік" виповнити програму президента Трумана до 31. липня, інакше треба буде скликати надзвичайну сесію конгресу впродовж літа. Сен. Лукас сказав це негайно після конференції в Білому Домі. Він пригадав, що для скликання надзвичайної сесії треба буде ухвалення спеціяльної резолюції обох палат конгресу. На випадок, як: би котрась палата не прийняла резолюції, тоді демократична більшість конгресу звернеться до президента з проханням, щоб він самий скликав конгрес на надзвичайну сесію. Праця конгресу припізнилася внаслідок обструкції в сенаті проти законопроєкту за зрівнання громадянських прав і тому тепер треба працю приспішити.

Конгрес ухвалив дати $54,000,000 на допомогу некомуністичному Китаєві, а сенат заповів, що дебату над приділом $5,580,000,000 на піддвигнення Европи почне якстій.

СКАРБ МАЄ ПОНАД БІЛЬЙОН НАДВИШКИ.

Вашинґтон. — Уряд ствердив, що в бюджетових рахунках, замкнених з кінцем березня, находиться $1,048,000,000 надвишки. В бюджетових приходах від липня минулого року до 31 березня 1949 р. находиться сума $30,193,000,000, а розходах $29,145,000,000. Не зважаючи на те президент і секретар скарбу заповідають, що фіскальний рік, який, кінчиться 30 червня, викаже $600,000,000 дефіциту.

ПОНАД СІМСОТ МІЛЬЙОНІВ ДЛЯ РІЛЬНИЦТВА.

Вашингтон. — Комісія приділів палати репрезентантів ухвалила виасиґнувати $701,122,079 на департамент рільництва. Є це один з найбільших приділів на цей департамент. Цей біл буде переданий повній палаті біжучого тижня разом з приділом для департаменту справедливости, оборони і мішаних видатків.

СУД ЗАБОРОНИВ ГІСОВІ ПЕРЕГЛЯДАТИ ПРОТОКОЛИ.

Ню Йорк. — Федеральний суд відмовив проханні оборони Алджера Гіса переглянути протоколи федеральної великої лави, яка поставила Гіса в стан обвинувачення. Гіс був високим урядовцем в департаменті стейту, якому його товариш Витакер Чемберс закидав вислугування на користь комуністичної шайки шпигів. Гіс має станути перед федеральним судом найближчого тижня.

СЕРЕД СЬОМИ ХЛОПЦІВ-РИБАКІВ ЗГИНУЛИ ДВА УКРАЇНЦІВ.

Йонкерс, Н. Й. — Сім хлопців з Йонкерс вибралися на ловлення риб в заливі Лонг Айленд коло Мармаронек лодкою в суботу, 2. квітня, й не повернулися до дому. Затривожені батьки повідомили поліцію, яка розвинула всі можливі пошукування, включаючи й полет літаками понад залив, одначе ніякого сліду не найшла. Знайдено тільки перевернену лодку, якою вибралися хлопці на рибу. Серед погиблих находяться імена двох хлопців, які вказують на українське походження, а це Юрко Петнух і Томко Олещук.

БУДЕНЦ НАЗИВАЄ АМЕРИКАНСЬКЕ ПОЛІТБЮРО ПОСЛУШНИКОМ МОСКВИ.

Ню Йорк. — Підчас перехресних питань оборони комуністичних провідників, які засіли на лаві обвинувачених за навчання, як скинути насильно американський уряд, Луїс Буденц, колишній редактор комуністичного Дейлі Воркера виявив, що американське комуністичне Політбюро було послушником Кремля. Воно наперед препарувало протоколи з комуністичних конвенцій, або поправляло після конвенцій, заки протоколи були оприлюднені в комуністичній пресі. Буденц описав точніше, як функціонує комуністична організація в Злучених Державах. Учасники конвенцій мають за завдання вислухати промов і проєктів комуністичної верхівки і заявляти тільки готовість виконати їхні доручення й проєкти. Ці доручення приходять з Москви і їх тільки передається частями до прилюдного відома. Коли оборонці пробували при кожній нагоді робити різні закиди свідкові або ставити внески, що мали на цілі відвернути увагу судейської лави від справ, за які комуністи станули перед судом, суддя Медіна відверто сказав оборонцям, що він не буде дальше толерувати їх змагань поставити уряд Злучених Держав перед суд, а не підсудних. Тому оборонці в майбутності будуть могли тільки виголошувати формулку „Я противлюся внескові", а не будуть могли виголошувати промов, хіба, що суддя запитає їх, чому вони роблять якийсь закид. Це, як сказав суддя, має приспішити процес, який оборонці хочуть проволікати на роки.

СТЕЙТ НЕ МАЄ ПРАВА ОБМЕЖУВАТИ ТОРГІВЛЮ МОЛОКОМ.

Вашинґтон. — Верховний Суд Злучених Держав виніс рішення, що стейт Ню Йорк не має права заборонювати позастейтовим підприємцям закладати свої станиці для закупу й збирання молока на території стейту Ню Йорку. Таказаборона була поміщена в законі про торгівлю молока у стейті для охорони стейтових продуцентів.

Верховний Суд видав теж одноголосно рішення, що стейт має право заборонити юнії пікетувати льодові підприємства, якщо вони продають лід нечленам юнії. Таке пікетування відбулося в стейті Мизурі, коли підприємці продавали лід покупцям в стейті Канзас.

„АТЛАНТІЙСЬКИЙ ДОГОВІР ЦЕ ЩИТ ПРОТИ АГРЕСІЇ", ЗАПЕВНЯЄ ТРУМАН

Вашингтон, 4 квітня. — Представники дванадцяти держав, з котрих деякі жили окремим життям упродовж 150 років, підписали Північно-Атлантійський Оборонний Договір у переконанні, що напад на одну націю буде вважатися нападом на кожну з них. Коли прийшла черга на слово президента Злучених Держав, Гері С. Трумана, він схарактеризував цей пакт як „щит проти агресії в кожній частині світу" і висловив переконання, що якби такий договір був існував давніше, то не було б прийшло до війни в 1914 р. ані в 1939 р.

Промова президента була вершком церемонії, яка відбулася в авдиторії департаменту стейту серед мирного настрою. Очевидці кажуть, що настрій був стриманий і виглядав на рутину, не зважаючи на це, що підписання договору припало на передодень відкриття Асамблеї Обєднаних Держав, у якій пакт найде певно свій відгомін.

Настрій був теж придушений непередбаченим непорозумінням серед сенаторами, бо на церемонію не запрошено наперед усіх сенаторів, тільки членів комісій, і аж пізніше цю помилку направлено. З палати репрезентантів запрошено членів різних комісій. Крім того запрошено дипломатичний корпус, одначе не прийшли дипломати з підсоветських країн. Серед учасників було велике число високих урядовців усіх департаментів. Разом було коло 1,400 осіб.

Церемонія й промови.

Заки ще повна знать зібралася в авдиторії департаменту стейту, орхестра маринарки відограла кілька мелодій. Коли представники 12 держав явилися на сцені, секретар стейту Дін Ачесон сказав коротке слово, в якому зазначив, що „з злуки виявів доброї волі багатьох осіб для одніеї цілі прийде інспірація для майбутности". Опісля приступали на підвищення, на якому був приміщений договір, представники поодиноких держав. Кожен з них виголосив наперед коротку промову, а потім підписав пакт, забираючи собі на памятку перо, яким поклав свій підпис.

Підписи йшли в альфабетичнім порядку країн: Бельгія — Пол Анрі Спаак; Канада — Лестер Б. Пірсон; Данія — Ґустав Расмузен; Франція — Роберт Шуман; Ісляндія — Бярні Бенедіктсон; Італія — ґраф Карльо Сфорца; Люксембург — Йосип Бек; Нідерланди — Дірк У. Стікер; Норвегія — Гальвард Лянґе; Португалія — Хозе Каейро да Матта; Злучени Королівство Великобританії — Ернест Бевин; Злучені Держави Америки — Дін Ачесон. Після покінчення церемонії підписування виголосив десять-мінутову промову президент Труман.

Бенкет у президента після підписання.

Вечером, у готелі Карлтон відбувся святочний обід для дипломатів і запрошених гостей на запрошення президента Трумана. На обіді були приявні премієри й амбасадори держав, які підписали пакт, високі урядовці Злучених Держав і їх родини. Президент Труман, виголошуючи тост на честь гостей, сказав між ін. таке:

„Я думаю, що ми сьогодні минули милевий стовп в історії. Мені, здається, що ваші діти і внуки будуть говорити про це в майбутності".

Ратифікація.

Договір увійде в силу, коли девять держав його ратифікують. Сенат Злучених Держав, як це заповів предсідник сенату Албен В. Барклі, почне переслухання в комісії над ратифікацією вже наступного тижня. В різних частинах країни підписують петицію до сенату за швидке ратифікування договору.

Відгомін в Аргентині.

З Буенос Айрес, в Аргентині, наспіли вісті, що там замордовано двох провідних комуністів. Комуністична преса звязує це вбивство з підписанням Атлантійського Пакту у Вашинґтоні.

УКРАЇНА В СТРАТЕГІЧНИХ МІРКУВАННЯХ ЗАХОДУ

З нагоди підписання у Вашингтоні оборонного Антлантійського пакту, в американській пресі появилося багато всіляких міркувань на тему оборонно-стратегічних можливостей цього пакту, виявляючи його сильніші і слабші місця з перспективи досвіду минулого. Джорнел Америкен, розглядаючи можливість акції проти Совєтів, якщоб вони зачали війну, м. і. пише: подвійна інвазія Росії з півночі через Норвегію і з півдня через Туреччину з „продовжуваними діями" на Райні та в східній Італії — оминула б помилок Наполеона і Гітлера та заохотила б поневолені народи України і Білорусі повстати і повалити своїх большевицьких гнобителів".

ГУСНІ ЗАІМ „ШЕФОМ ДЕРЖАВИ" В СИРІЇ

Дамаск, 5 квітня. Після довершеного минулого тижня безкровного військового перевороту в Сирії, керівник цего перевороту, ген. Гусні Заїм, перебрав тепер функції „шефа держави", аж до часу як будуть переведені нові вибори та встановлений новий режім. Всі партії погодилися зі станом речей.

ЗАКОРДОННИЙ ВІДГОМІН НА АТЛАНТІЙСЬКИЙ ДОГОВІР

Підписання оборонного Атлантійського договору у Вашингтоні дня 4-го квітня відбилося найширшим відгомоном в цілому світі, викликуючи численні коментарі, вже кілька годин після довершеного факту. Москва з власної практики заповідає, що всі партнери договору тепер стануть американськими сателітами. Самій церемонії підписання договору Москва майже не приділила уваги, що зробили теж її представники та представники її сателітів у Вашингтоні, бойкотуючи запрошення державного департаменту. На кілька годин перед підписанням пакту, советський уряд ще звернувся з протестаційними нотами до урядів Італії, Норвегії і Данії, протестуючи проти їх участи в договорі. В Італії перед американською амбасадою в Римі та перед американськими консулятами в інших містах була виставлена окрема поліційна охорона перед можливими комуністичними демонстраціями. Проте, день пройшов спокійно. У Франції з-поза урядових кол та крім наказаного Москвою негативного ставлення комуністів, в справі Атлантійського пакту забрав голос вже теж ген. де Ґоль, дораджуючи Франції здержатись зі своєю оцінкою договору аж до часу, як знатиметься практичну вартість обіцяної американської допомоги для безпеки Франції і тим самим Европи.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ПЕРЕСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДП

Филаделфія, 5. квітня. — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що минулого тижня старанням цього Комітету відбулися в історичному місті Ґеттисбурґу в стейті Пенсилвенія переселенчо-організаційні збори представників американських фармерів і бизнесменів повіту Едамс. Від ЗУАДКомітету справу реферував екзек. директор, д-р В. Ґалан. Американські представники з великим зацікавленням вислухали докладу про українських скитальників та про ведену ЗУАД Комітетом рятунково-допомогову акцію американських українців, зокрема про переселенчу акцію до стейту Меріленд, та рішили почати подібну акцію і в своєму повіті. В тій цілі вибрано окремий комітет, до якого увійшов один фармер, один адвокат і один лікар. Велике враження викликав виступ одного з приявних нових імігрантів, що в короткому часі вивчив англійську мову та висловив свої думки і почування на новій землі. Приявні американці відразу виставили 18 завірень для нових українських імігрантів.

НОВІ ІМІГРАНТИ ПОВИННІ ПОВІДОМЛЯТИ З.У.А.ДК ПРО ЗМІНУ АДРЕСИ.

Филаделфія, 5. квітня. — З канцелярії З. У. А. Д. Комітету звертають увагу, що нові імігранти, які приїхали старанням цього Комітету, повинні у власному інтересі повідомляти канцелярію ЗУАДКомітету про кожночасну зміну своїх адрес. Діло в тому, що Комітет часто дістає всілякі запити, часом теж деякі документи для спроваджених ним нових імігрантів і він зі шкодою для самих імігрантів не може посередничати, якщо немає кожночасної точної адреси. Для впорядкування тих справ, канцелярія ЗУАДКомітету звертається до всіх нових імігрантів, які приїхали старанням цего Комітету, включно з тими, що є на фармах Меріленду, щоби вони щераз подали до Комітету свої точні адреси, без огляду чи вони їх в міжчасі зміняли чи ні.

ЗБРОЙНИЙ НАПАД СОВЄТІВ НА ІРАНСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

Тегеран, Іран, 5. квітня. (АП). — Власне тоді, як представники Злучених Держав та 11 інших країн у Вашингтоні врочисто підписували Атлантійський оборонний договір як колективне забезпечення їхнього простору перед можливістю советської збройної агресії, з Ірану повідомлено про „важливу битву" між советськими та іранськими військами на советсько-іранському кордоні, яка ведеться від минулої п'ятниці. Згідно з іранськими повідомленнями, полк советської армії, піддержаний бронетенками, напав на іранський військовий пост на іранській території в Азарбайджані. Іранські війська відповіли на советський вогонь і з того вив'язалася битва. Іранський уряд мав вислати до Москви гостру протестаційну ноту. В цілій справі досі ще немає офіціяльного повідомлення. З приватних джерел повідомляють про такий перебіг випадків: минулого четверга советські війська перейшли іранський кордон в районі Ардебіль біля Каспійського моря і заатакували іранський військовий пост в Кванлі Вулак. Іранські війська відповіли на советський вогонь і з того вив'язалася битва, що тривала ще в п'ятницю. По іранському боці двох вояків було вбитих і „велика кількість" поранених. Кількість втрат по советському боці не відома. Це вже був шостий напад советських військ на іранську територію Азарбайджану в цьому році. При цьому звертається увагу, що Совети ввесь час ведуть проти Ірану гостру пропангандивну акцію. У зв'язку з цим на окрему увагу заслуговує твердження президента Трумана під час підписування Атлантійського пакту, що американські військові зобов'язання у відношенні до партнерів договору аж ніяк не зменшують американського заінтересування в інтерґральности і безпеці інших територій, зокрема Близького Сходу.

СЕСІЯ ГЕНЕЗАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ О.Д. ТРИВАТИМЕ 6 ТИЖНІВ.

Лейк Соксес, Н. Й., 5 квітня. — Сьогодні в 3-тій годині після полудня у Флошинг Модов відкриються наради Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що будуть продовженням третьої сесії, яка почалася і не скінчилася минулого року в Парижі. Предсідник Асамблеї, австралійський міністер закордонних справ д-р Герберт В. Еватт, відмовився вчора коментувати Атлантійський пакт, заявляючи, що „ми всі мусимо працювати разом для дальшого скріплення Об'єднаних Націй, без яких, по моїй думці, не буде можна закріпити міжнародний мир на базі справедливости, а не могутности і сили". Загально вважається, що ця сесія, як і всі попередні, буде черговим видовищем советсько-західних суперечностей, при чому дебати на тему тількищо підписаного Атлантійського пакту гратимуть головну ролю. Справа італійських колоній, порушування Советами основних людських прав, заходи про поставлення на порядок нарад справи засуду кардинала Міндсенті та інше дають з черги чироке поле до советсько-західних противорічностей.

СОВЄТИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗМІН ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКОГО КОРДОНУ.

Лондон, 5 квітня. — Советське агенство ТАСС повідомило про советський протест перед урядами Америки, Британії і Франції проти переведених ними в останньому часі „поправок" західно-німецького кордону. В советській ноті ствердҗується, мовляв, ці зміни порушують спільну „деклярацію в справі положення Німеччини", видану чотирма великодержавами в червні 1945 року та яка постановляє, що будьяка зміна кордону Німеччини „може бути довершена тільки спільним рішенням урядів Америки, Британії Франції і Советського Союзу".

БОЛГАРСЬКОГО ЗАСТУПНИКА ПРЕМІЄРА ЗААРЕШТУВАНО ЗА „УХИЛИ".

Софія, Болгарія, 5 квітня (Ройтер). — Болгарське офіціяльне пресове агенство повідомило вчора про „звільнення Траїча Костова з обовязків заступника премієра та предсідника комітету економічних і фінансових справ", повідомляючи рівночасно про його заарештування. Костова „вичищено" за „помилки й ухили проти партії".

ЗНОВУ ПАРТИЗАНСЬКІ БОЇ В ГРЕЦІЇ.

Атени, 5 квітня. — Командування грецької армії повідомило про черговий наступ большевицьких партизанів на поодинокі місцевості в горах Ґраммос, що були важливим тереном боїв в минулому році. Сили партизанів мали виносити около 4,000 осіб, забезпечених всіми родами зброї. В офіціяльному повідомленні ствердҗується, що партизани мають свої бази в Альбанії, звідки вони вже відверто дістають допомогу. При цьому додається, що в перших боях обі сторони понесли важкі втрати.

В ЮГОСЛАВІЇ СУДЯТЬ ШПИГУНІВ КОМІНФОРМУ.

Нові Сад, Югославія, 5 квітня. — Тут почався перший процес проти осіб, обвинувачених в шпигунстві в користь большевицького Комінформу та в поширюванні комінформівської пропаганди проти Тіта. П'ятьох обвинувачених вже призналися до вини, зраджуючи всілякі таємниці з внутрішньої боротьби в „комуністичній сім'ї".

КРАВЧЕНКО ВИГРАВ ПРОЦЕС В ПАРИЖІ.

Париж, 5 квітня. — Віктор Кравченко, автор книжки „Я вибрав волю", виграв в Парижі процес за обиду проти французького комуністичного тижневика „Летр Франсе". Предсідник суду заявив, що статті в цьому тижневику проти Кравченка були обидні та що газета і її оборона протягом судових доходжень не могли доказати ані одного зі своїх тверджень, видвигнених проти Кравченка. Кравченко мав би одержати около 500 долярів відшкодовання.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік $7.00	One year $7.00
На пів року $3.75	Six months $3.75
На три місяці $2.00	Three months $2.00
В Джерзі Сіті і Закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік $10.00	One year $10.00
На пів року $5.25	Six months $5.25
На три місяці $2.75	Three months $2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):	Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):
На рік $2.50	One year $2.50
На пів року $1.50	Six months $1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ARMY DAY

Згідно з відозвою президента Трумана вшановуємо в середу — 6-то квітня — американські збройні сили, тут і де вони не були б. Це є „День Армії". Започатковано цей День тому 22 роки. Тоді ініціяторам навіть на думку не приходило, що прийдеться Америці бути ще й у другій Світовій Війні. Вони тільки хотіли пошанувати память Тих, що полягли в Першій Світовій Війні, а в дальшу чергу заставити американське громадянство поважніше ставитись до своїх збройних сил. Це останнє важка справа у такій країні, як Злучені Держави, яка не має найменшого наміру з кимсь воювати, ні найменшої охоти видавати гроші на зброєння.

Як знаємо, теж і „День Армії" не багато осягнув, бо Друга Світова Війна застала Америку мілітарно цілком не приготовану і не готовою до ніякої модерної воєнної кампанії. За це прийшлося платити життям молодих хлопців на Пацифіку, де вони певно не були б так багато витерпіли і де б їх не було стільки полягло, коли б Америка була на поготівлі, як наступив японський напад на Перл Гарбор.

Як скінчилась перемогою теж і Друга Світова Війна, зараз зачалась скора демобілізація. Всі хотіли вертати до мирного цивільного стану. Навіть почалась кампанія проти „генералів", що позаймали високі становища і ніби ведуть „воєнну політику". Та кампанія не оминула навіть такої загально шанованої особи, якою є ген. Маршал. Вона навіть звернулась і проти Айзенгавера, коли він став „цивільним" і обняв становище президента Колумбійського університету. Мовляв, на що генерала на такому місці. Це ж „мілітаризація". Було б це продовжалось, якби Москва не була повела таку політику, якою почала постійно дразнити національне почуття американців, їхню честь і гідність та так поводитись, що американський нарід відчув, що він загрожений. Наступ Кремля проти свободи та демократії в цілому світі та його територіяльна агресія вкінці освідомили американців, що Совети готові довести навіть і до Третьої Світової Війни.

„День Армії" має ще більше вияснити американцям, яке є правдиве положення в світі, в якому нема тривкого й справедливого миру, бо Москва собі такого не бажає. В таких обставинах треба бути готовим на всяку евентуальність. Хоч Америка не береться з ніким воювати, то вона мусить бути забезпеченою перед нападом до тої міри, щоб кожний знав, що в новій війні вона буде сильнішою від кожного ворога, чи навіть від комбінації ворогів. Це вважається тепер в Америці в сучасному світовому положенні одиноким засобом проти вибуху Третьої Світової Війни.

„День Армії" має пригадати американському народові цю світову ролю, яку відіграли американські збройні сили в недавному минулому, головно в знищенню націвської небезпеки, а тим самим дати йому до зрозуміння, які важкі завдання спадають на Армію з огляду на нову небезпеку, куди грізнішу від гітлерівської. Американська Армія — це теж величезний фінансовий тягар на американське громадянство. „День Армії" має і це вияснити, чому ці тягарі треба витримувати в часі миру, бо на ділі миру нема, а є тільки „холодна війна", яка може перемінитись кожної хвилини в правдиву війну.

На всі ці теми будуть говорити (теж і по радіо) різні визначні американці — цивільні та військові — впродовж цілого тижня, а особливо в середу. Будуть про це говорити в Америці й поза нею, зокрема в Європі. Прислухуймось тим голосам, бо це говориться про важну справу і в грізному моменті.

Невідкличні вимоги часу

Без огляду на те, по якій лінії міг би піти дальший розвиток міжнародних подій та де, як і коли могла б закінчитися теперішня політична криза в світі, загальне положення вимагає якнайбільшої активности в українській справі. Діло в тому, що в кожній розв'язці кризи Україна може відіграти одну з рішальних роль і від українців залежить насамперед чи й до якої міри ці рішення будуть для України корисні.

Нам було б важко забирати голос та говорити про можливості будь-якої, зв'язаної з цим акції в самій Україні. На численних прикладах героїзму, посвяти і живучости української визвольної боротьби на Рідних Землях можна базувати твердження, що там український нарід справді рішений і готовий кувати свою долю по своїй волі та розправитись з окупантом без огляду на міжнародний розвиток подій.

Це збільшує ті великі завдання та обов'язки, що спадають на українські сили по-за залізною завісою. Це вимагає від них максимальної активности, великої мудрости та найбільших зусиль для відповідного поставлення української визвольної справи на міжнародному терені, для здобуття їй належної уваги в світі та на промощування шляху української визвольної ідеї і української правді.

Фізично українці в демократичних країнах розпоряджають тепер досить великими силами, поза кордонами поневоленої Батьківщини опинилося багато представників всіх українських земель та всіх суспільних прошарків, між ними багато досвідчених державних, політичних, військових, культурних, господарських та інших діячів. Україна має сьогодні в демократичних країнах свого могутнього гучномовця, голос якого можна б почути в найдальших закутинах, щоб він тільки відізвався у відповідну пору та у відповідній формі і відізвався взагалі. Максимальна активність та наймогутніший голос в українській справі є сьогодні найбільшою вимогою часу. На все це українці мають тепер, крім фізичних можливостей, теж всі інші передумови. Першусього — український голос в світі сьогодні вже не є голосом „вопіющого в пустині". На це маємо вже багато прикладів. Але той голос не сміє ані на хвилину втихати, навпаки, він мусить розноситися щораз голосніше. Той голос буде найбільше переконливий, як він матиме за собою приклади практичного поступування, отже практичних проявів у всіх ділянках українського життя. Він мусить бути мудрий, обдуманий, цілеспрямований і пляновий, бо інакше його не тільки не будуть слухати, але навпаки, будуть закривати перед ним вуха, щоб його не чути. Цей голос мусить насамперед бути об'єднаний, звучний і гармонійний, бо тільки такий він буде зрозумілий для світу.

Власне під цим оглядом залишається багато до побажання серед дійсности української еміграції. Вправді, багато вже зроблено під цим оглядом, багато поліпшено, але це все ще далеко незадовільняюче. Ще й досі витрачається забагато енергії на партійну боротьбу, ще й досі продовжується розпорошування сил, ще й досі поодинокі партії і групи не знайшли собі місця у спільному гурті. Недавно на прикладах завваг та коментарів до зборів та виборів Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині подибувалося ще стільки невироблености і дрібничковости, що моторошно робилося за деяких людей. Коментуючи вибір не „своїх" одна чи друга група зразу скидує „відповідальність" за дальшу працю на особу чи групу, що перемогла. Яке це ще далеке від наших американських обставин, як після перемоги президента Трумана у виборах його противник Дюї перший вітає його з перемогою та запевняє йому свою співпрацю. Скільки між українцями в Європі, зокрема між провідниками політичних груп і партій є таких, що потрапили б повторити те, що сказав президент Труман після перемоги у виборах: „Я знаю, що в Америці є мільйони людей, які могли б краще виконувати завдання президента, але мене ним вибрали і вашим обов'язком є всіми силами допомогти мені в уряді"? В цьому і криється одна з таємниць, чому Америка сьогодні далеко випередила всіх інших, хоча до старту стала далеко пізніше, та чому Україна все ще поневолена, хоча така велика і стільки жертв зложила в боротьбі за волю.

Теперішній час ставить теж окремі і багато збільшені вимоги до американських українців. Ми усі знаємо ці вимоги. І нам треба більшої єдности, і нам треба більшої активности і більшої жертвенности. Недавно на сторінках цього щоденника повідомлено, що конгресмен Смит з Висконсин звернув Конгресові увагу на статтю проф. Романа Смаль-Стоцького в Українському Квартальнику про українські визвольні змагання та про рішальну українську участь в боротьбі проти совєтської тиранії, що її ведуть поневолені Советами народи. Навряд чи можна б сьогодні підібрати в Америці кращу трибуну для розголошення української визвольної справи, як власне Конгрес. Але чи ми справді робимо все можливе, щоб той голос лунав і лунав голосно? Чи ми справді пам'ятаємо про наш обов'язок забезпечити дальше існування Українського Конгресового Комітету, що видає цей Український Квартальник, що протягом відносно короткого часу здобув собі авторитет в українських справах та на який сьогодні покликуються уже авторитетні американські інформаційні джерела, включно з енциклопедіями і конгресовими рекордами? Час вимагає від нас усіх справді найбільшої активности, що її можна розгорнути тільки об'єднаними силами та при найбільшій свідомості і жертвенності цілого загалу. Від того залежатиме вислід нашого чергового іспиту історії, що його здаємо вже тепер ми всі разом і кожний зокрема своїм щоденним поступуванням.

Василь Шевелівський.

Під увагу новим імігрантам!

Завдяки сприятливій долі, вже великій кількості українців пощастило станути на вільній землі Вашингтона і розпочати нове життя, гідне людини.

Тут зустрілися вони не лише з відмінною економічною структурою, з відмінною домашньою господаркою й модою, але також з відмінним способом думання, відмінним підходом до політичних проблем, а врешті з відмінними правилами товариської поведінки.

Незаперечним явищем є, що ЗДА є мішаниною різних, переважно европейських пришельців, які внесли господарку та культуру своєї старої країни в американську.

Життя й дійсність виказують, що народи, більші числом або вищі культурою, зуміють накинути меншості або менш культурному народові свій спосіб господарки та культури.

Не без значення тут і психологічне явище, яке проявляється тим, що відмінна ноша, поведінка а навіть спосіб життя, викликують зацікавлення других, що декого дражнить.

Здається, що вагу й значення змішання з місцевими масами таки найкраще пізнали біженці на скитальщині у Німеччині. В часі примусової репатріяції, коли большевики уряджували людолови по вулицях, поїздах й трамваях, скитальці, щоб не відріжнюватися зверхністю, одягалися в національні баварські чи тирольські строї. А коли знову проминула примусова репатріяція й німці з дня на день відзискували свою владу і розпочалася поліційна нагінка на чужинців, тоді кожний, хто вибирався на село роздобути „на чорно" дещо з поживи, знову одівав той сам баварський чи тирольський одяг.

Отже нормальним і зрозумілим являється те, що англійська народність зогляду на свою чисельність, історичну ролю у житті країни і високу культуру зуміла накинути іншим народностям й надати принаймнеше зверха поволоку англійської культури цілій країні.

Очевидно і наша стара імміграція піддалася без зайвого спротиву тому впливові та переняла його.

Ново-прибувшим імігрантам слід пізнати відмінність тої культури й шанувати її, а не висміювати і критикувати. Часто повтаряємо нашу стару пословицю „що край то обичай", а все ж таки не достосовуємося й не застановляємося над тим, що за глибина криється в цій пословиці.

Вражає особливо наших нових імігранток направду високо культурна поведінка, де жінка перша перед мущиною схиляє голову, себто на нашій мові кланяється.

Коли ми цей звичай сприймаємо поверховно й невдумчиво, тоді дійсно виглядає це якось ніяково, але коли ми вглибимося в його значення і зрозуміємо, що жінка цим легким уклоном дає мущині до пізнання, що вона зроблену з ним знайомість на балю, тенісі, пікніку і т. д., хоче вдержати.

Цей своєрідний звичай не понижує її гідности, навпаки, дає їй власне право рішати, чи зроблене з мущиною принагідно знайомство схоче вона подержувати або ні.

А вже наші радники, яких крикливі позоровлення „слуга пана радци" супроводжали до суду, не можуть з тим освоїтися, що мущини при зустрічі на вулиці у взаїмному поздоровленні не підносять капелюхів, а руки стискають собі лише при робленні знайомства. А навіть деякі незорієнтовані одиниці, незнимання капелюхів у склепах, каварнях, рестаранах й інших публичних місцях пояснюють собі большевицькими впливами.

Не знаючи, що нераз члени англійського парляменту навіть в часі засідання не скидають капелюхів

Вкінці звичай наказує американцям носити шлюбну обручку на лівій руці, а ніж при їдженню по украяню куска відложити. І так в безконечність. Все те і тим подібне наших нових імігрантів разить, а часто зустрічаємося з критикою та обуренням й погрозами, що вони навчать „американських неуків та неотесів".

Забуваючи про те, що англійська культура не є сприятлива до скорого принимання будьяких новостей. Наприклад, нинішна англійська ортографія походить ще з 15 ст. і насуває ті самі труднощі у вивчуванню англійцям, що й чужинцям, а мимо того вони не хочуть застосувати її до фонетичної мови, хоч розум їм те наказує, однак серце каже ні.

Ми, очевидно, тисяч разів змінили б свою ортографію, звичай чи обряд, а вже зміна календаря це у нас квестія одного однесельного мітингу.

Коли б наші нові імігранти при зустрічі зі старою імміграцією підходили до всіх справ зі зрозумінням і тактом, то не допроваджували б до того, що найблища рідня чи земляки, які спровадили їх, по якімось часі дуже часто їх від себе усувають.

Мушу на цім місці ствердити, що загал нашої старої імміграції приняв нас з серцем, виказав найліпшу волю та дав наявні докази своєї опіки над нами. Кожний зокрема старався прийти з порадою чи будьякою іншою наглядною допомогою або принайменше поцікавився нашою долею

На жаль, а на шкоду тим, що ще караються на скитальщині, деякі з наших нових імігрантів, замісць віддячитися своїм дорогим землякам, відплачують їм злосливою критикою, легковаженням, униканням та замиканням себе у свої ново-імігрантські круги.

Забувають, що наша стара імміграція мала дуже тяжкі та несприятливі часи, жадна організація не платила їм коштів переїзду, ніхто їм не приходив з допомогою, без знання мови а часто взагалі й письма, при нездекларованій державній приналежності, шукаючи „кращої долі", у світі, не загинула у чужому морі, але навпаки, зуміла пробитися й вибитися на вершини людського життя.

Своє національне життя вони вбрали у зорганізовані рами, своїм коштом та трудом утримують свою рідну Церкву, не стратили зв'язку з рідним краєм, якому все приходили з допомогою, ясно й явно зараз опреділюють своє національне походження, чим раз більше виказують зацікавлення історією та культурою рідного краю.

Те, що наша стара імміграція не втопилася у чужім морі й що так гарно вибилася на верхи, це лише завдяки тому, що більшість її це виходці зі села, які вдачу, витривалість, працьовитість та вроджену здібність і культуру нашого селянина, коротко кажучи, „хлопський розум" принесли зі собою у нову країну.

Що докаже нова імміграція, яка має в собі так багато інтелектуалів, покаже найблище десятиліття. В кождому разі, вже сьогодні нова імміграція воліче з собою багато дечого з того політичного хаосу та партійництва, яке огорнуло скитальщину; вже кольпорту-

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

2)

Подібні міркування висловлювали різні люди і в різних шарах совєтського суспільства, починаючи від рядових колгоспників та робітників і кінчаючи на інтелігенції, військових і самих комуністах.

Це ж міркування було висловлене і мною в товаристві трьох приятелів, один із яких, як потім виявилось на слідстві, був „сексотом" (секретним сотрудником) і переказував у ГПУ все, що діялось у нашому невеличкому гуртку. І коли слідчий поставив був мені питання, чи висловлювався я подібно про справу убивць Кірова, мені, волею-неволею, довелося підтвердити це на особистому зіставлені з сексотом. Та коли я, своїм порядком, звернувся до слідчого з запитанням, чи можна за п'ять тисяч совєтських рублів купити чотирнадцять большевиків і послати їх, їхні родини й родичів на смерть, мені ніякого відповіли, що „такі свідчення обвинувачення". Іншої відповіді й вони неспроможні були дати, бо на це запитання могли відповісти тільки в Кремлі, та й то особи з найближчого оточення Сталіна.

Через п'ять років по тому, в одному з режимних „таборових пунктів" Красноярського концентраційного табору в'язні-ленінградці розповідали мені, який переполох серед відповідальних чепеушників у Ленінграді зчинило убивство Кірова. І коли другого дня по вбивстві до Ленінграду прибув Сталін із Ворошиловим, Кагановичем, Ягодою та іншими своїми прихвостцями і не подав руки Медведеві, що зустрів їх, усі зрозуміли, що станеться великі погроми не тільки серед „овець", а й серед „цапів". Мало того. З Москви експресом „Красная Стрела", разом із Сталіном, приїхали відбірніші співробітники Луб'янки, не нижче за „шпалу", які повинні були охороняти від можливих замахів „скорботного" Сталіна, що супроводив жалобну процесію з тілом убитого.

Оскільки ця охорона пильно стежила за діями й рухами кожного громадянина, показує випадок, що стався з редактором однієї великої Ленінградської газети. Він стояв на пероні в гурті відповідальніших працівників Москви, Ленінграду, членів ЦК партії, членів обкомів і міськкомів і, здавалося, був поза всяким підозрінням. Та коли він засунув руку в кишеню по носову хусточку, хтось іззаду залізним ривком до болю стиснув йому лікоть. Побачивши витягнутий із кишені прилад до носа, агент заспокоївся, коротко перепросив і перейшов на інше місце.

І все ж, не зважаючи на ці скорботи, гнів і заходи для охорони кремлівських керівників, не зважаючи на всі ці декорації й жалоби, убивство Кірова було здійснене за наказом із Кремля.

Навіщо Сталінові здалося знищувати свого „найлюбішого друга" і одного з найвідданіших йому соратників і заступників? І, якщо це справа рук Сталіна, то навіщо йому в'язатися з усякими Ніколаєвим й Каталиновими, які могли проговоритись і провалити йому замір? Адже можна було прибрати його з дороги за допомогою операційного столу, як це було з Фрунзе, чи якимось іншим способом?

Але в тому й суть цієї справи, що її розіграно за всіма правилами сталінської „палацової" політики. Перед Сталіном ставало чотири серйозних питань, від розв'язання яких залежала його дальша доля — бути чи не бути йому червоним диктатором.

Перше питання: це надмірно зросла популярність Кірова як серед робітників, так і серед решти населення країни. Сталін, який не терпів нічиєго іншого авторитету, крім свого, побачив, що поруч нього вивищується друга постать, яка починає затулити собою його обмежену особу, і що, можливо, в недалекому майбутньому ця нова постать стане йому певним суперником щодо перебування на совєтському престолі.

Друге питання: Прибираючи Кірова з дороги, треба було прибрати його руками „закордону", щоби гнів і обурення прибічників його, а також і всього совєтського населення, спрямувати на „фашистівсько-буржуазно-демократичний захід" і тим самим ще більше розпалити ненависть їхню до „капіталістів" (ідеологічна підготовка до грядущої війни). „Дивіться, мовляв, товариші, побиті в інтервенціях і всяких провокаціях, імперіялісти взялись до терору, щоб обезголовити Совєтський Союз, захитать його основи і кинути країну в незчисленні напасті. І от, для цього хижаки імперіялістичного світу (читай: Англія, Америка, Німеччина і Франція) через свого васала — „маленьку сусідню державу" (читай: Фінляндію) найняли розкладених зінов'євських покидьків і збили найлюбимішого, неповторного Кірова..."

Трете питання: Відповідаючи на вбивство Кірова найжорстокішим терором, Сталін хотів остаточно добити решт[illegible]ки опозиції різних мастей, розправитися з зацідними куркулями і „шкідниками", і ще більше нагнати страху на населення поневоленої й уярмленої країни, що починало відживати від колективізації.

І четверте питання: задумані Сталіном будівельні пляни першої й другої, а також дальших п'ятирічок, вимагали мільйонів рабів примусової дармової праці, яких треба було „навербувати" й послати на ці роботи. Так само потрібні були незлічені кадри інженерно-технічних і адміністративно-господарських працівників, яких можна було набрати тільки через ГПУ.

(Дальше буде).

КОНКУРСИ

Центрального Бюра Українських Науково-Дослідчих Інститутів.

У програмі праці Українського Океанічного Інституту в минулих роках знайшли собі визначне місце рівнож і дослідчі праці над проблемами життя української людности, заселюючої східно-азійські береги Великого, або Тихого Океану.

Постепенно зростаючий гурт українських дослідників звернув свою увагу не лише на територію сучасного советського Далеко-Східнього Краю, цієї властивої Зеленої України у вузько етнографічному смислі, але рівнож і на весь простір Північної Азії, на схід від 110 ступеня східної довготи. Тут, на схід від Байкальського Озера, тридцять літ тому назад повстав був державно-політичний твір, відокремлений від Росії, так звана „Далеко-Східня Республіка". Тут нині завдяки абсолютній чисельній перевазі неросійської людности, советська влада змушена була створити окремі адміністративні одиниці по національно політичному принципу: Такими нині є, окрім Далеко-Східнього Краю, Бурято-Монгольська Авт. Сов. Республіка і Якутська Авт. Сов. Республіка. Північні льодові пустині над великими ріками басейну Льодового Океану, над Колимою, Індигиркою, Леною, та Алданом, заселюють нині величезні маси українських засланців, які своєю невільничою працею, своїм здоровлям та своїм життям створюють підстави економічного розвитку цих забутих Богом і людьми країн. Для кожного свідомого члена Української Національної Спільноти ті українські зусилля і жертви не можуть бути байдужими. Майбутність цих Країв, вільна і світла, не може бути побудована без вільної української думки і волі.

Важливість і актуальність проблем „Зеленої України" в обсязі цілого Північно-Східного Азійського простору спонукала Заряд Українських Науково-Дослідчих Інститутів виділити ці проблеми до окремо зорганізованого Інституту Зеленої України. Ідеологічним керівником цього Інституту став редактор Іван Світ, один із найкращих знавців життя Зеленої України. Він один із тих чільних українських національно-політичних діячів, які працею своєю це життя побуджували, оформлювали, розбудовували.

Інститут Зеленої України має за ціль не лише обеднати і поширити коло українських дослідників Зеленої України, але і всемірно спопуляризувати цю справу серед загалу українського громадянства. Справам Зеленої України присвячено було понад десяток видань в серії Океанічного Інституту. Нині в серії Інституту Зеленої України знаходиться чи то в друку, чи то в остаточній редакційній обробці, — слідуючий десяток публікацій. Ми бажали би, щоби з'явилися ще слідуючі сотні і тисячі публікацій, які привели би до всестороннього і остаточного зясовання цієї, так важливої для цілого українського народу, справи.

Центральне Бюро Українських Науково-Дослідчих Інститутів з повним задоволенням стверджує, що його старання про узискання матеріяльних можливостей для видруковання праць присвячених проблемам Зеленої України, знаходять відгомін серед свідомих членів українського суспільства. Вони власне, із патріотизму, що сягає глибини їхньої кишені, уможливлюють вихід в світ праць вже доконаних і дають спонуку до майбутніх.

Центральне Бюро Українських Науково-Дослідчих Інститутів отсим оголошує конкурс на науково-дослідчі і політично-публіцистичні праці, оголошені друком, або написані на протязі біжучого 1949 року. На цю ціль призначається сума 200 долярів. Авторові найкращої праці видана буде перша нагорода в сумі 60 долярів. Авторові другої праці — 40 долярів. Дальшим — 3, 4, 5 і 6 авторам по 25 долярів. Праці оцінить і нагороди присудить спеціяльний Конкурсовий Комітет, покликаний через Центральне Бюро Українських Науково-Дослідчих Інститутів.

Умови Конкурсу є слідуючі:

1. Праця має бути написана доброю,) літературно обробленою, українською мовою.

2. Розмір праці — до 48 сторінок друку звичайної вісімки.

3. Праця має бути предложена в машинописі на одній лише сторінці, через стрічку і з маргінесами.

4. Праця має бути надіслана в двох примірниках до Секретаріяту Центрального Бюра У.Н.Д.І. не пізніше дня 31 січня 1950 року. раця мусить мати повний підпис автора і його теперішню точну адресу.

5. Додатки до праці, як то: світлини, мапи, викреси і т.п., однак, в обмеженій кількості.

6. Праці лишаються і надалі повною власністю авторів, однак, Інститут Зеленої України матиме першенство в договорюваннях з авторами сприводу справ друку цих праць.

7. За порозумінням з авторами,, праці можуть бути друковані Інститутом, не чекаючи на вислід конкурсу.

8. Праці, що на протязі 1949 року будуть видруковані в інших Видавництвах, можуть бути рівнож надіслані на конкурс.

За Центральне Бюро У.Н.Д.І.:
Генеральний Секретар
Інж. Лен Биковський.

CENTRAL BUREAU OF UKRAINIAN SCIENTIFIC RESEARCH BODIES
P.O. Box No. 291, Cooper Station
New York 3, New York, USA

Дін Ачисон — Секретар Державних Справ

Секретар державних справ провадить закордонну політику Злучених Держав. Приступаючи до цеї ролі Дін Ачисон мав за собою значний досвід, здобутий в тім самім державнім департаменті, на чолі якого стоїть тепер.

Знання закордонних торговельних та господарських справ привело Ачисона до перших звязків з департаментом державних справ, коли він став помічником секретаря державних справ в економічних питаннях в 1941 році, коли секретарем був Кордел Гол. Він залишався на тім становищі і при наступниках К. Гола, якими були Стеттиніюс та Бирнс. За ті роки Ачисон переводив торговельні договори та догоди про „ленд-ліз". Він також підготовляв, разом з Д. Лилиенталем, доклад про міжнародню контролю атомової енергії, який став основою державного пляну, який Бернард М. Барух подав до комісії в справах атомової енергії при Обеднаних Націях в червні 1946 року. (Цей плян принято більшістю членів комісії, але остаточне рішення стримувалося Советськім Союзом).

Коли секретар стейту Бирнс призначив Ачисона заступником секретаря державних справ, він не раз виконував ролю голови департаменту, коли Бирнс виїздив на міжнародні конференції. Затверджений на становищі заступника державних справ секретарем Маршалом, він надалі часто виконував обовязки секретаря, але за 6 місяців зрезигнував, аби знова занятися приватною адвокатською практикою.

За роки своеї праці в департаменті стейту, Дін Ачисон не тільки виявив свої здібности в різних переговорах, але також довів важливість примінення економічних засобів в переведенні американської закордонної політики. Підтримуючи Доктрину Трумана в справі допомоги Греції та Туреччині на весні 1947 року, він підкреслював, що для того, аби врятувати Грецію від комунізму, було б добре, щоби Греція перевела реформу свого господарського життя. Він помагав в творенні програми відбудови Европи. Його промова 8 травня 1947 року, в Клівленді — Огайо — ніби віщувала промову секретаря Маршала 5 червня про „Плян Маршала". Ачисон тоді вказав про те, що варто відкрити американський кредит для відбудови господарського життя Европи.

Високий, добре одягнений, ввічливий, непоспішаючий, новий секретар державних справ уявляє з себе образ доброго дипломата. Журналісти вважають його приязним, доступним. Він є одружений і має трое дорослих дітей.

Син епископального священика, який згодом став епископом в Коннетикат, Ачисон ходив до приватної школи. Потім пішов до Єльського університету, а далі на правничий відділ Гарвардського університету. За деякий час приватної практики, він дістав перше державне призначення в 1933 році — заступника секретаря скарбу. Але довго не був на тім становищі, бо не погодився де в чім з урядовою фискальною політикою. Після семи років приватної адвокатської практики, він почав працю, яка підготовила його до його сучасних обовязків

Д. Ачисон здобув деякий досвід працюючи в комісії, яка розглядала справу, як удосконалити виконавчий орган влади. На чолі тої комісії був бувший президент Гувер. Ачисон особливо цікавився реорганізацією департаменту державних справ. Йому помагає новий заступник секретаря — Джеймс Е. Веб, який був на чолі бюджетового бюра.

Ачисон став секретарем в тяжкий, неусталений час. Має перед собою Атлантійський Пакт, „холодну війну" з Советським Союзом, відносини з Китаем та переведення „відважної, нової програми" президента щодо світового миру і добробуту. Багато вимагається від того, кому президент доручив ведення закордонної політики.

Загальна Рада.

Під увагу новим імігрантам!

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ється брошури, де повно взаїмних склевечувань, а старий імігрант підходить до вас й питає, здвигнувши раменами: Хто ліпший, Бандера чи Мельник?

Наша стаття була б неповною, коли б ми не торкнулися нової української генерації, родженої вже в Новому Світі та вихованої американськими школами, а яка дуже часто не знає мови своїх батьків і яку дехто із новоприбулих уважає за пропавшу.

Не буду застановлятися над тим, чому воно так сталося, помину нераз й слушні оправдання батьків, лише на основі мойого короткого побуту в ЗДА і зустрічі з ними, мушу ствердити, що справа не представляється так трагічно, як це дехто хоче бачити.

Всі вони виявляють зараз зацікавлення країною своїх батьків, пізнають історію й культуру своїх предків, гуртуються у своїх американсько-українських організаціях, виявляють велике зацікавлення новими імігрантами та цікавляться їх долею.

Не улягає сумніву, що тут у великій мірі вплинуло теперішне міжнародне становище України й української справи, яка вже фактично стала міжнародною проблемою.

А під впливом нової іміграції, яка доповнить ряди старої, наступить повне відродження молодої української генерації, яка напевно зробить ще не одну велику прислугу Україні.

Тут потрібно лише зрозуміння й такту, а не публичного бичування, що лише зражує, дуже часто навіть старих імігрантів, які хоч говорять добре українською мовою, послуговуються англійськими виразами і то цілком зрозуміло, з місцевою обстановкою запізналися вони тут і її дома не мали а може й не бачили і попросту навіть не знають українських назв. Чи можна їм з тої причини робити викиди? Здається, що ні і ще раз ні!

А скільки то лиха наносять деякі одиниці з новоприбулих своїм поступованням, несолідним вив'язуванням зі своїх грошевих забов'язань. Знаю випадок, де новоприбулий імігрант одержав працю заходом старих імігрантів, одного гарного дня працю покинув без попереднього повідомлення про це старого імігранта, що про це довідався щойно від працедавця, який повідомив його письмом.

В нашім національнім інтересі є, щоб між нашою іміграцією панувала взаємна згода й повне довір'я, а тоді сміло можемо спільно братися й виконати завдання, яке доля наложила на нас.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 6.

Відділ:	Жертва:
З весілля Миколи й Марії Сосницьких	$ 5.00
Юрій Гайнацький, передпл.	3.00
Михайло Канюка	3.00
S. Dereniawski, передплатник	2.00
Frances Hutzul	2.00
Анна Костишин	2.00
Іван Момотюк	2.00
Anastasia Sawastiuk	2.00
М. Сукор	1.00
11 Василь Кореновський	2.00
18 John Dziadik	2.00
39 Іван Микулич	2.00
42 Eugene Sagasz	2.00
42 Петро Никифорчин	2.00
44 о. Михайло Мостенський	2.00
73 Catherine Boyko	2.40
77 Іван Хоміцький	3.00
102 Стефан Стойко	2.00
102 Harry Vassel	1.00
189 Wasyl Tymczuk	5.00
166 Тов. ім. Тараса Шевченка	10.00
170 Wasyl Cenko	2.00
175 Mr. & Mrs. Eias Groshko	5.00

Відділ:	Жертва:
221 К. Подяк	2.00
245 Василь Христоріз	2.00
252 Nicholas Batiuk	2.00
275 Михайло Іванчук	2.00
275 Михайло Гречин	2.00
275 Василь Косьців	2.00
275 Марко Юрків	2.00
275 Захарко Гречин	1.00
278 Andrew Holowaty	2.00
281 Марія Борис	2.00
293 Бр. св. О. Николая	10.00
293 Григорій Заборський	2.00
296 Михайло Бомбик	2.00
331 Dmytro Hnatiuk	2.00
334 Теодор Мураль	2.00
334 Олекса Русиник	1.00
336 В. Волянський	10.00
341 Mike Danyleko	5.00
351 Peter Sukmanowski	2.00
361 М. Паньків	2.00
361 Григорій і Пелагія Прийма	2.00
370 Н. Касіян	2.00
370 В. Колесняк	2.00
439 Т. Мороз	2.00
432 Dr. J. Wasylenko	5.00
432 Yaroslaw Hrobelsky	1.65
432 John Rosko	1.00

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету прислано з Нюарку, Н. Дж. $88.93 як дальшу половинну жертву з чистого приходу з Маніфестації, яка відбулась 10 жовтня 1948 року.

До проголошених вже датків на цій Маніфестації на суму $1,331.50, треба ще додати такі жертви, що досі не були проголошені: Чорноморська Січ $100; Відділ 64 У. Н. Союзу з Петерсон, Н. Дж., $10; В. Чуй $5; Г. Яримак з Песейк, Н. Дж., $2; а І. Мельник $1; та дрібними жертвами $37.76. Додовши ці жертви до суми $1,331.50, дістанемо загальну суму жертв $1,487.26.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Музичний Фестіваль Молоді.

В суботу 9 квітня ц.р. Український Мистецький Клуб влаштовує в Авдиторії Школи Шопена „Музичний Фестіваль" з участю „молодих українських талантів". Виступлять українські танцюристи та українські два хори. Місцева американська преса подала вже про це згадку, поміщуючи фотографію молодої солістки, піяністки Елви Барабаш, років 16, яка грала дня 1 лютого як солістка з Шікаґовською Симфонічною Оркестрою в Оркестра Гол і дістала знаменитy критику. В Фестівалю возьмуть участь теж й інші визначні, молоді, українські сили, а дохід призначений на допомогу студіюючій українській молоді.

Зо старших мистецьких сил виступить знаменитий оперовий бас, А. Кульпак, відомий зо своїх виступів в Шікаго Опера Компані.

Жіночий Хор виступить під управою п. С. Чуби, а Громадський під управою п. Войтихівського. Цей останній складається з 6. скитальців. Гратиме теж Райт Джуніор Комюніті Бенд під диригентурою капітана І.Г. Барабаша. Комітет Фестівалю складається з таких осіб: І. Барабаш, М. Панько, В. Здеблик.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Звіт адв. І. Панчука, предсідника ЗУАДК з поїздки до Европи.

Адв. Іван Панчук, вернувши з Европи, куди він їздив як предсідник Зл.УАДКомітету, згодився на бажання місцевої управи здати звіт з своєї поїздки теж і перед нашим громадянством, яке так щедро підпирає акцію Комітету. Хоч зібрання було скликане до Українського Народного Дому на робучий день, велика саля була заповнена. Видно, що наш загал дуже цікавиться долею наших братів в Европі, а зокрема нашими скитальцями. Це пізнати і по тім, що всі слухали уважно двогодинного реферату, а багата брало участь в дискусії.

Адв. І. Панчук поїхав до Женеви на наради ІРО, де були присутні теж представники інших великих допомогових комітетів. Український представник говорив і голосував там як рівний з рівними, представляючи вірно нещасну долю українських скитальців та того ворога, що спричинив цю скитальщину. Адв. Панчук почув на цьому зібранні, що українські табори є найкраще ведені. Українські скитальці зорганізували високі й нижчі школи, діточі садки, хори, театри, кооперативи, пресу та різні видавництва. Адв. Панчук звідав теж і нашу головну канцелярію в Мюнхені та застав там якнайкращий порядок, хоч працівників там, куди менше в порівнанні з іншими того роду організаціями. За цей порядок дало нам признання саме ІРО. Нашими скитальцями зацікавились тепер різні держави, бо пізнали, що це солідний елемент. Ми можемо бути горді з того, що наш Зл. УАДКомітет вивязується зо свого тяжкого завдання добре, не зважаючи на слабі засоби. Треба більше помочі, щоб працю Комітету поширити і рятувати старих, дітей, науковців та студентів. Треба грошей на ліки для хворих. Треба помогти вдовам і сиротам. Цю допомогу можуть дати нині тільки українці, що є на американських землях.

ІРО є нам прихильне, але ми мусимо теж самі собі помагати. Отже допомога і ще роз допомога! Люди хочуть жити, простягають до нас руки і благають ратунку. Чи можемо їм цього відмовити? Це наші рідні, будучність українського ароду, старі народні працівники і ті, що готуються до народної праці. Усіх їх треба ратувати і вирятувати.

С. Кунка, секр.

Спортові Вісті

ЧЕРГОВИЙ ПОВАЖНИЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКИХ ФУТБОЛІСТІВ. „ЕВРОПЕЙЦІ" В ПІВ-ФІНАЛІ ЧАШІ Д-РА МАННІНГА.

Український Спортовий Клюб — Ню Йорк, Френклин Сквер Неон С. Ц. (Лонг Айленд, Френклин Сквер, Н. Й.) 4:2 (2:2).

Склад УСК-у: Цефалю, (Роганський), Галик, Таращук, Мазур, (Серант ІІ), Серант ІІ. (Чорний), Панкевич (Цоцко), Стахів, Цоцко (Панкевич), Суський, Надбережний, Чорний (Мазур).

Ворота добули:

8 мін. УСК — Цоцко (Чорний).

20 мін. Френклин — лівий лучник (лівий крайник).

31 мін. Френклин — центр нападу (лівий крайник).

44 мін. УСК — Надбережний (Мазур).

57 мін. УСК — Надбережний (Суський).

61 мін. УСК — Суський (Надбережний.

Ню Йорк — Ван Кортленд Парк, 27 березня 1949.

Українська команда відбула черговi тяжкі чверть-фінальні змагання проти сильно розреклямованої американської команди — Френклин Сквер, Л. Ай., Н. Й. Українці перемогли по тяжких змаганнях відношенням 4:2 (2:2). 43 мінут першої полу — гри були для УСК драмою, в якій противник зумів вповні скористати з прогалини в дефензиві нашої пів-залоги (Мазур — пильнування змагуна) та довести матч до ведення 2:1. Цілі змагання дали багато емоції — а окремі моменти гри виказували спеціально в першій половині змагу технічну рівновагу сил обох противників. Коли проаналізувати змагання до стрілення УСК-ом других воріт, треба признати — що противник був тактично кращий у всіх лініях кромі нашої оборони; вмів накинути власну систему гри завдяки рухливим напасникам, вмілій співпраці пів-залоги, а стрілово й позиційно більше загрожував воротам українців. В той час змагуни УСК-у були нервово розгублені, а передовсім з огляду на пробоєві акції напад не вдоволив. З моментом вирівнання (Надбережний) стан на грищі змінився помітно в користь українців — а друга половина змагань виказала взірцеву гру нашої дефензиви й повязання продуктивних акцій наступу — з задніми нашими формаціями. Тут виразно до успіху причинилась повна зміна лінії помочі на Серант ІІ. — Чорний — Цоцко, що виразно закрила агресивність нападу гостей й виробила плацдарм до рішучого протинаступу нашого нападу. Щоб забезпечити важну перемогу в дальших грах за чашу д-ра Маннінґа вистачило перших 15 мін. другої половини темпераментної співпраці цілої команди і кінцевий вислід не залишив ніякого сумніву — оставляючи відкриту дорогу українському футболі до права змагу в останніх двох матчах, в яких бажаємо нашій команді здобути перехідний трофей нюйорського стейту. Найкращими серед змагунів на зеленій мураві були: Галик — Таращук в обороні, середущий та правий помічник Чорний — Серант ІІ. й дуель нападу — двійка з індивідуальними прикметами Суський — Надбережний. Цефалю (воротар) — кромі моментів високої кляси — мав й слабші, коли на половину з Мазуром спричинив втрату других воріт.

Френклин Сквер Неон С. Ц. — незвичайно зіграна, знаменито кондиційно підготована молода команда, стрілово небезпечна дала першорядний взірець скорої й фер гри. Їхні найкращі змагуни — тверда оборона, добути лівий півзаложник та скорий пробоєвий напад, в якому найстарший віком лівий крайник — не тільки ініціював цілий ряд грізних пробоїв (перша половина), але й був керівником цілого нападу використовуючи вповні: „короля дріблінґу" й доброго стрільця — молодого 15-літнього центра-стрільця других воріт

Перебіг гри:

Перша половина — це атаки змінливі до 20 мінут, при чому УСК — веде 1:0 — зі стрілу Цоцка по догрі Чорного. Гості реванжуються в 20 і 31 мінуті двома воротами з найближчої віддалі при блуді Мазура й воротаря в час своєї переваги гості зуміли накинути власну систему гри: — довгі горішні подачі — дрібліт напасників та використання продуктивності лівого крайника. В 44 мін. Надбережний рівняє стан — 2:2.

Друга половина — в якій 15 перших мінут проводиться в кольосальному темпі весь час під воротами Френклин. УСК — здобуває в 57 мін. Надбережним, а в 61 мін. Суським рішаючі про перемогу ворота. Дещо при кінці змагань УСК — провадить мудру бльокову гру.

З приводу змагань: Чи провід товариства не надає справді ніякої ваги грошам, коли на змаганнях не було навіть касієра? І друге: Чи не має серед наших спортсменів, які займаються іншими справами ніякого почуття солідарности, коли не хочуть взяти участи в в грах, ні навіть відповісти на заклики і листи товариства.

Випадок такий — що команда змушена цілі змагання грати в 10-ть змагунів, при при чому противник користає аж з 15-ти змагунів!

Богдан Прудиус.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,555 Мартинюк Анни з дому Кирилюк, Кирилюк Івана з с. Жабинки (Берестъ Литов.) від Павлючик Олекси.

17,556 Янковський Володимира, Марії і Базиняк Степана з с. Журів (Рогатин) від Беркій Ярослава.

17,557 Свящ. о. Осташ Василя (монаха з Унева) від Жовта Параньки зам. Сова д. Олекси з с. Покрівці (Жидачів).

17,558 Кревних і знакомих з с. Ясеновець Янівки та інших сусідних сіл: поможіть перебратися зі скитальщини від Сорочко Ігора.

17,559 Гарахитко Михайла і Павла с. Петра з с. Копюшок (Рогатин) від Ярославський Івана.

17,560 Гривнак Семена з с. Созань (Самбір) від Гривнак Семена.

17,561 Шимролович замуж. Аполічийло з м. Берестечка від Шимролович Оксани зам. Тишкевич.

17,562 Палюх Федька з с. Шкло (Яворів) від Палюх Василя.

17,563 Гаврилюк Парашки з с. Чижевки від Антонюк Марії д. Антона з с. Теліженці (Заславль).

17,564 Хомицька Марії, Ґалиш Анни з Лубянок Вищих (Збараж) від Григорович Зофії.

17,565 До таборових управ на скитальщині від відділу розшуків при ЗУАДК. Проситься звідомити по таборах, що за Дупак Іваном, з с. Снович (Золочів) пошукує з Канади Корецький М. Голоситися на ч. 17,565.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

В. Б., Савт Каюга, Онт. — Коли б помістили одно таке оголошення, тоді могли б інші часописи домагатись того самого. До того з нашої практики знаємо, що такі оголошення передплат не придбають. Хто цікавиться тими газетами, знайде спосіб, як їх пренумерувати. Інших треба придбати словною пропагандою. Це одинокий спосіб.

о. М. Л., — Думаємо, що буде краще, коли напишуть з самого Ню Йорку про свою ветеранську організацію. Воно добре визнаються у місцевих відносинах, громадських та церковних і знають, що треба піднести, а що оминути, щоб похід, призначений на 30 квітня, випав якнайкраще.

А. Г., Пайн Портедж, Девелопмент, Канада. — Допис помістимо. Ми теж боїмось, щоб „старший брат" усіх не „погодив"! Дуже нам приємно повитати Вас як „брата білоруса", та ще такого, що пише українською мовою. Радо помістимо дещо і про Білорусь, як надішлете. Очевидно, що для усіх було б цікаво читати таке, що звязане з сучасністю і глядить у будуччину.

Озон Парк, Н. Й. — До коляди 200 від. УНС додати таких жертводавців: Іван Сташків і Василь Воргуль по $5, а Михайло Маснік $3.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 10. квітня, в год. 1. попол., в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Просимо членів прийти на збори, бо буде фінансовий звіт і інші важні справи. — За уряд: П. Андрушків.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. квітня, в годині 12:30 сполудня, в домі Від. У. Н. Союзу, 845 Н. Вестерн Еве. — За уряд: Г. Вобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє, що місячні збори відбудуться 10. квітня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 10. квітня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки і полагодити важні справи. — Г. Степанек, предс.; Г. Кісіль, фін. секр.-кас.; Т. Кальмук.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 10. квітня, в год. 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін улиці. Взиваємо довгуючих членів прийти і вирівняти свої місячні вкладки. Також просимо членів привести своїх знайомих і вписати їх в члени Тов. і У. Н. Союзу. — За уряд: Р. Вазик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до загального відома членам, що квартальні збори відбудуться в неділю, 10. квітня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. На ці збори просимо всіх громадно прийти. Пригадуємо декотрим членам, щоб вже раз виповнили свої зобовязання, бо інакше щоб не нарікали на нікого. Памятаймо, що 1949 рік є 55-річним ювілеєм Батька Союзу. Тому мусимо доконче дістати до кінця року іще чотири тисячі нових членів. Тож до діла, але усі; не кажім, що це належить до уряду, ми всі Союз і уряд. — І. Форись, предс.; І. Андрусевич, кас.; П. Кізел, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 10. квітня, зараз по другій Сл. Божій, в гали церковній, 2280 В. 7. вул. — За уряд: Н. Денан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Вобечко, секр.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 2066. Перестали бути добрими сусідами.

Тарзан пильно прислухувався, як начальник розповідав дивні події.

„Якийсь час, два найліпші мої рибаки, Батва й Мулак, дивно поводилися" — говорив начальник.

„Вони плили далеко в горішній біг ріки і верталися звідти з прегарною рибою".

„Одначе вони не хотіли більше торгувати з своїми сусідами, а радше проганяли їх від себе".